

Historische Vereniging Heemstede-Bennebroek

Jaarverslag 2020

Bestuur en Commissies

Als gevolg van de coronamaatregelen heeft het bestuur in 2020 slechts enkele malen fysiek kunnen vergaderen. Daarnaast werden bestuursvergaderingen digitaal via Teams gehouden. In totaal kwam het bestuur in het verslagjaar acht maal bijeen. Daarnaast werd via de mail intensief contact met elkaar gehouden.

Door de (digitale) ALV is Pim Prins per november benoemd als bestuurslid met de portefeuille Communicatie.

Per 31 december 2020 bestond het bestuur uit Ronald Huigen (voorzitter), Willem Jan Wiebosch (secretaris), Alexander Koopman (penningmeester), Louis Goulmy (Pomphuis), René Janus (Karakterbehoud), Ellen Kerkvliet (HeerlijkHeden), Pim Prins (Communicatie) en Gerry Weijers (Evenementen).

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden.

Archiefcommissie

Net als iedereen kreeg ook de Archiefcommissie in 2020 te maken met beperkende maatregelen. Tot maart waren de werkgroepleden, zoals gebruikelijk, op woensdagochtend in het Pomphuis aanwezig om daar op de bovenverdieping te werken aan het verder inventariseren, logisch ordenen en het steeds nauwkeuriger beschrijven van de collectie. Er waren plannen om de kwetsbare materialen, waaronder alle etsen, in zuurvrij papier over te pakken om de bewaarcondities te verbeteren, maar daar stak het advies van de overheid om thuis te werken een stokje voor. Vanaf maart tot aan de zomer hebben de drie vrijwilligers vanuit huis zo goed mogelijk contact gehouden en verder gewerkt aan het digitaal perfectioneren van de inventaris en de boekenlijsten.

Het was jammer dat ook de expositie '75 jaar Heemstede en Bennebroek bevrijd' in die periode niet door kon gaan. Er waren veel foto's, voorwerpen en documenten gekozen uit de collectie van de HVHB maar we houden hoop dat de tentoonstelling op enig moment toch gehouden kan worden. Het materiaal ligt er klaar voor.

In de zomer werden de werkzaamheden op woensdag voorzichtig weer opgestart maar vanaf september vonden we het weer raadzaam om niet meer fysiek in de toch wel kleine archiefruimte bij elkaar te komen. Opnieuw hield de werkgroep contact via e-mail of WhatsApp. Dat contact was ook nodig want door de coronamaatregelen gingen veel mensen thuis opruimen waardoor er geregeld schenkingen aangeboden werden die beschreven moesten worden, gefotografeerd of gescand. De aanwinsten worden steeds in het herfstnummer van HeerlijkHeden in een artikel met foto's beschreven.

Commissie Communicatie

Werden door corona vrijwel alle externe activiteiten van de vereniging afgelast, toch heeft de commissie Communicatie zeker niet stil gezeten. Zo verscheen ook in 2020 wekelijks de column 'Onbekend Heemstede' van Harry Opheikens in de Heemsteder. Na nog een staartje panden aan de Zandvoortselaan stond dit jaar vooral de Bronsteeweg centraal. Maar liefst 44 artikelen schreef Harry daarover in 2020 (en nog vijf in 2021).

In het kader van 75 jaar vrijheid hadden Ruud Bannink, Louis Goulmy, Anja Kroon-van Helden en Theo Out een indrukwekkende tentoonstelling '75 jaar Heemstede en Bennebroek bevrijd' voorbereid, die vanwege corona helaas niet doorging. We hopen deze expositie in 2021 alsnog te kunnen realiseren.

Rond het verschijnen van het speciale HeerlijkHeden-themanummer 'Tweede Wereldoorlog en Bevrijding' vanwege de viering van 75 jaar vrijheid, zijn artikelen verschenen in de pers, zoals een paginagroot artikel in de Heemsteder.

In Haarlems Dagblad verschenen – op aangeven van de HVHB en veelal naar aanleiding van verhalen uit HeerlijkHeden – artikelen over de Heemsteedse illustrator Jan Wiegman, de Spaanse griep, Bob Calisch (een Heemsteedse Seyffardtgijselaar) en de restauratie van de grafkapel van Van Vollenhoven op de Algemene Begraafplaats.

De commissie Communicatie kreeg begin 2020 een nieuwe voorzitter in de persoon van Pim Prins, die later in het jaar formeel tot bestuurslid Communicatie en PR van de Historische Vereniging Heemstede-Bennebroek is benoemd.

Bijzondere vermelding op communicatiegebied verdient de professionalisering van de digitale nieuwsbrief van de HVHB. HVHB-nieuws, zoals de nieuwsbrief is gaan heten, verscheen in 2020 maar liefst dertien keer.

En last, but not least heeft de websiteredactie in 2020 heel hard gewerkt aan een volledig nieuwe website van de historische vereniging (www.hvhb.nl), die medio februari 2021 vol trots gelanceerd is.

Commissie Karakterbehoud

De commissie Karakterbehoud is in 2020 vier keer bijeen geweest. De ingevoerde maatregelen om het Covid19-virus in te perken, hebben het werk van Karakterbehoud belemmerd.

Ondanks de ongemakken heeft de commissie invloed kunnen uitoefenen op diverse items die speelden:

- Begin 2020 is de commissie betrokken geweest bij de ontwikkeling rond de plannen voor nieuwbouw van het zorghuis Kennemerduin. Dit zorghuis is in maart en april zwaar getroffen door de pandemie, waardoor alle activiteiten zijn stilgevallen.
- Het Herenhuis (bestuurscentrum) van Sein is gerestaureerd. De ceremonie rond plaatsing van een monumentenschildje is helaas gecancelled door de lockdownmaatregelen.
- Het goede nieuws rond het SEIN-terrein is de ontwikkeling van het Laboratorium Lorentz de Haas tot schoolgebouw voor de Nicolaas Beetschool.
- Alle bestaande monumentenlijsten uit de VOH&B-tijd en later zijn samengevoegd in een EXCEL-bestand, waardoor er meer overzicht over het waardevolle erfgoed is ontstaan. Het werk is (nog) niet af. Vooral de afweging rond waardevolle ensembles vergt verder onderzoek en overleg.

- Er zijn een aantal monumentenschildjes aangevraagd en uitgedeeld: Herenhuis Seinterrein, Raadhuisplein 3, Hartekamp, Koediefsaan Appelkamer. Berkenrode en Koediefsaan 121 zijn in onderzoek.
- De verbouwing van Mariënheuvel tot seminarhotel. Karakterbehoud heeft Mariënheuvel drie keer kunnen bezoeken en constateert dat de verbouwing uiterst zorgvuldig gebeurt.
- De zusterkapel van Hageveld is/wordt verbouwd tot woonhuis. Karakterbehoud is betrokken geweest bij de beoordeling van de plannen.
- In Bennebroek is villa Duinlust aangekocht door Stadsherstel. Onze Bennebroek-deskundige heeft Stadsherstel kunnen helpen aan de geschiedenis van dit fraaie gebouw.
- Punt van zorg is de ontwikkeling op het Hartekampterrein aan de zuidrand. Verdere plannen om deze zuidstrook te ontwikkelen verwachten wij in 2021.
- Het realiseren van het nieuwe 'Hofje van Heemstede' aan de Glipperweg heeft stilgelegen vanwege de uitruil van grond en een geschil over de prijs per m².
- Met dank aan Marc de Bruijn voor zijn niet aflatende inzet, is de grafkapel Van Vollenhove gerestaureerd. Zelfs de drie grafkisten zullen worden opgeknapt met ingezameld geld van donateurs. In de loop van 2021 kunnen de werkzaamheden worden afgerond.
- Het Manpadslaangebied is al ruim twintig jaar een 'gebied in ontwikkeling'. Ondanks onze inzet is daar in 2020 niets in veranderd.
- De nota: 'De karakters van Heemstede en Bennebroek' vraagt periodiek om herziening. Deze nota wordt gezien als een basisdocument voor de HVHB-website en kan ingezet worden om verkiezingsprogramma's van de politieke partijen van informatie te voorzien.
- Waar mogelijk heeft Karakterbehoud de lopende ontwikkelingen in Bennebroek en Heemstede gevolgd, contact met de gemeente onderhouden, overleg met de Welstandscommissie gehad (zusterkapel Hageveld, Wilhelminaplein 12, villa 't Clooster, etc.)
- Karakterbehoud hoopt in de loop van 2021 weer normaal te kunnen functioneren door gezamenlijk (fysiek) overleg en veldwerk.

Algemene Ledenvergadering

Nadat de voorjaarsbijeenkomst was afgelast, werd een ledenvergadering in Bennebroek gepland voor november. Helaas kon deze ook niet doorgaan en een digitale vergadering bleek qua kosten niet haalbaar. Daarom werd in plaats van een ALV een digitale ledenraadpleging gehouden is. De leden stemden in met de benoeming van Pim Prins tot bestuurslid, nadat hij al bijna het hele jaar actief was geweest in de commissie Communicatie en in het bestuur. Ook werden de jaarrekening 2019 en de begroting 2020 goedgekeurd. Als leden voor de Kascommissie 2020 werden benoemd Jaap van Donge en Marc de Bruijn.

Tentoonstellingen, Open Monumentendag, excursies en lezingen

Het jaar 2020 stond voor onze vereniging geheel in het teken van de coronapandemie. Veel activiteiten waren gepland, maar bleken door de overheidsmaatregelen niet door te kunnen gaan. Zo werden de voor- en de najaarsbijeenkomst afgelast, de lezingen en excursies, konden de activiteiten op Open Monumentendag niet doorgaan en is de tentoonstelling '75 jaar Heemstede en Bennebroek bevrijd' uitgesteld tot een nader te bepalen tijdstip.

Redactiecommissie Heerlijkheden

De vaste redactie van HeerlijkHeden, aangevuld met enkele gastschrijvers, bracht in 2020 wederom vier tijdschriften uit. In het winternummer was een verhaal over Adriaan Pauw het openingsartikel; 2020 was immers het Adriaan Pauwjaar. In het voorjaar verscheen ter gelegenheid van de herdenking van 75 jaar bevrijding een extra dikke uitgave (88 pagina's) van HeerlijkHeden, geheel gewijd aan de oorlog en de bevrijding in Heemstede en Bennebroek. Dit leverde veel publiciteit op in de lokale bladen en het Haarlems Dagblad. Ook in het zomer- en najaarsnummer waren weer veel artikelen over de historie van Heemstede en Bennebroek te lezen. De bijeenkomsten in het Pomphuis naar aanleiding van een bepaald artikel, de Koffie met HeerlijkHeden, konden helaas vanwege de coronapandemie niet doorgaan.

Omdat de redactieleden thuis hun artikelen schrijven, ondervonden ze in dat opzicht weinig hinder van de lockdownmaatregelen. De inspirerende redactievergaderingen werden niet gemist, er was daarom extra intensief e-mailverkeer tussen de commissieleden. Een van de belangrijke informatiebronnen, het Noord-Hollands Archief, was het grootste deel van het jaar niet fysiek toegankelijk. Gelukkig is er steeds meer archiefmateriaal digitaal te vinden, zodat de meeste informatie evengoed verwerkt kon worden.

Het Pomphuis in 2020

In 2019 vonden er in het Pomphuis in totaal 96 verschillende activiteiten plaats zoals vergaderingen, overleggen, lezingen, Koffie met HeerlijkHeden. Dat beloofde veel voor 2020, maar alles pakte met corona anders uit. De enige "openbare" bijeenkomst was de Nieuwjaarsborrel op 9 januari 2020 voor de vrijwilligers van de vereniging. Niet veel later ging alles "op slot".

Toch vonden er tussen de lockdowns door nog totaal 46 bijeenkomsten plaats waarvan 2 bestuurs- en 30 commissievergaderingen, 8 bijeenkomsten van de Stichting Adriaan Pauw en 6 overige.

Verder valt te melden, dat er voor de zomer in het Pomphuis lekkage werd gesignaleerd vanaf het schuine dak op het archief. Hoewel er daarop een reparatie plaatsvond, bleek de lekkage in het najaar er nog steeds te zijn. Daarop heeft er weer een reparatie plaatsgevonden en is het nu afwachten of de reparatie afdoende blijkt. Reparatie van het stucwerk moet dan nog plaatsvinden.

Hopelijk kunnen er in 2021 weer activiteiten georganiseerd worden, want daarvoor is ons verenigingsgebouw ook bedoeld.

Regionaal overleg historische verenigingen

In 2020 is het overleg van vertegenwoordigers van de historische verenigingen in onze regio, plus de Erfgoedvereniging Heemschuit, commissie Noord-Holland niet doorgegaan. De reden is dat de voorkeur uitging naar een fysieke vergadering, maar door de coronamaatregelen moesten deze steeds weer worden afgezegd.

Ledenbestand

De HVHB had per ultimo 2020 1297 leden.

Ten slotte

In het coronajaar 2020 is onze vereniging naar buiten toe weinig zichtbaar geweest. Er waren wel plannen maar steeds werden die door de maatregelen doorkruist. Maar onze vrijwilligers zijn op vele fronten binnen de vereniging actief gebleven. Daarvoor is hier een woord van dank op zijn plaats.

Het bestuur van de HVHB